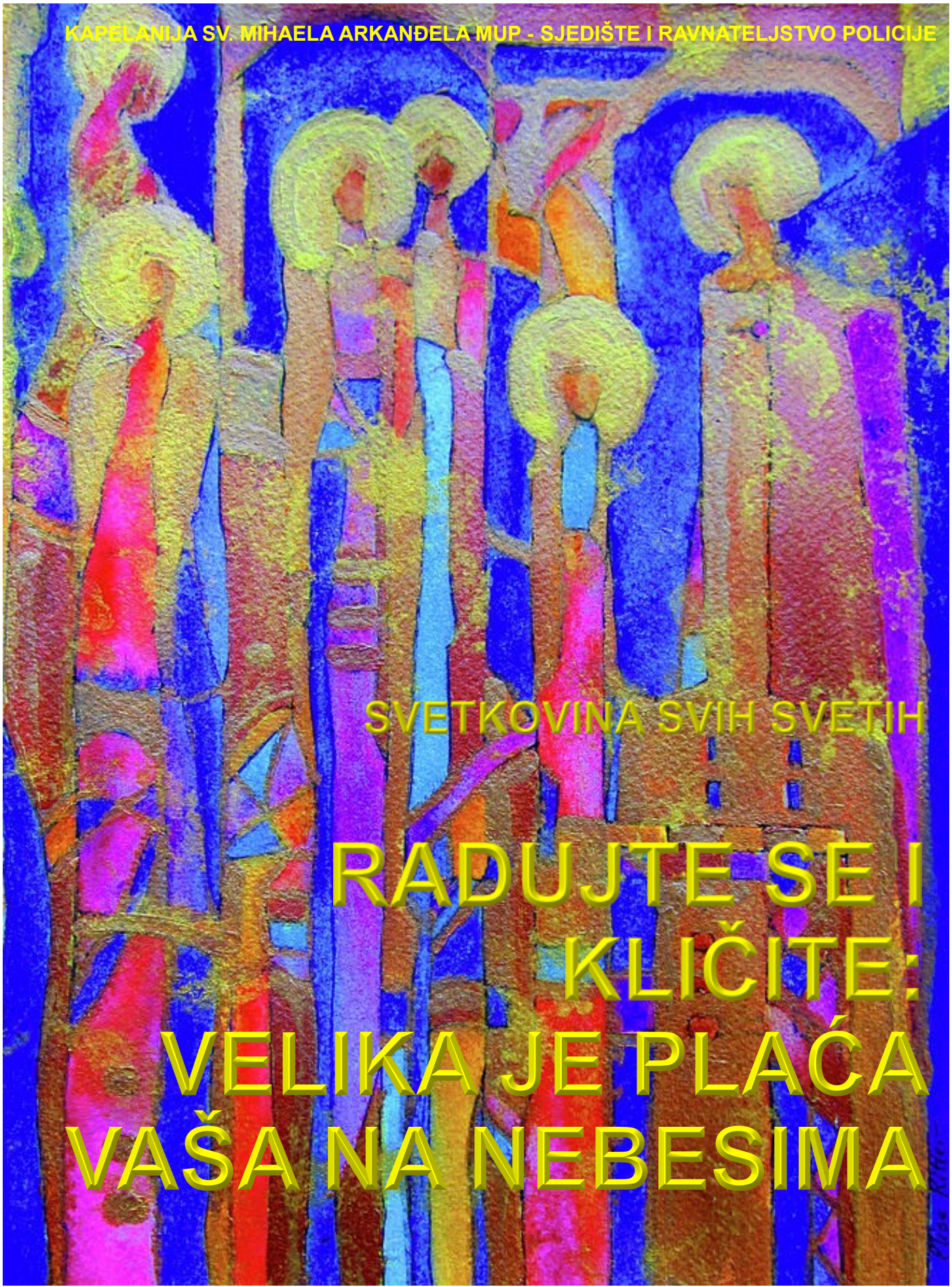
mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

SVETKOVINA SVIH SVETIH

RADUJTE SE I KLIČITE: VELIKA JE PLAĆA VAŠA NA NEBESIMA

STUDENI

Ned 1. **SVETKOVINA SVIH SVETIH**

Pon. 2. **Dušni dan**; Duško; Duška

Uto. 3. Martin Porres; Hubert

Sri. 4. Sv. Karlo Boromejski; Dragutin

Čet. 5. Srijemski mučenici; Mirko

Pet. 6. Leonard; Vedran; Sever

Sub. 7. Engelbert; Anđelko

Naslovnica: Elise Ritter, ***Općinstvo svetih***

Slika preuzeta s:
https://fineartamerica.com

MEDITACIJA

Radost, a ne žalost 3

SLUŽBA RIJEČI SVETKOVINA SVIH SVETIH

ČITANJA

Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima 4

HOMILIJA

Pogled prema vječnosti 8

KATEHEZA

Svečanost Božje žetve 10

Aksiološko i pogansko kršćanstvo 12

Mali vjeronaučni leksikon 15

GODINA SVETOGA FRANJE

Franjino propovijedanje 16

NAŠI POKOJNI 18

PRIČA

Nebo 20

mihael

28/2026.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkanđela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XXI. (2026.), broj 28 (693), svetkovina Svih svetih, 1. studenoga 2026.
Kontakt:
vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: *zrakosec@mup.hr*
Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: *vbakula@mup.hr*

Njihovo je kraljevstvo nebesko

Približio se blagdan Svih svetih. Sutradan poslije blagdana Svih svetih slijedi Spomen svih vjernih mrtvih ili Dušni dan.

Tih dana u našim gradovima i selima procesije ljudi hrle na groblja. Možemo ih nazvati hodočas-nicima na počivališta gdje tjelesa mrtvih u prahu zemlje iščekuju uskrsnuće tijela u Posljednji dan.

Slaviti blagdan Svih svetih je ispovijest vjere vjernika u prekogrobni život. To je svjedočanstvo kršćana da je u vječnosti rješenje najvećeg pitanja: Zašto smo na svijetu? Kamo idemo? U vječnosti se ispunja Božjim pravorijekom, na temelju našega životnoga odabira ovdje na zemlji, konačna Božja pravednost nad svakim ljudskim životom.

Na pitanje koja je najvažnija, najutješnija, ali i najsudbonosnija istina koju nam je Bog objavio o čovjeku, odgovor je samo jedan, siguran i nepo-reciv jer nam ga daje Stvoritelj i Otkupitelj čovjeka: Čovjek je besmrtno biće svojom dušom i konačno i svojim uskrsnućem tijela!

I onda kad se odijeli od tijela, čovjekov se duh ne gasi. U čovjekovu se duhu događaju ljubav ili mržnja, vjera ili nevjera, svetost ili grešnost. Kakav je čovjek u svojem duhu u času preminuća, takav se budi u vječnosti, u posve jasnim spozna-jama Boga, samoga sebe, svoje vječnosti.

Tko su ti svi sveti na nebu? To nisu samo oni sveci i blaženici koji su od strane Crkve proglašeni blaženima na temelju njihova osobito svetog života ili čak i mučeništva. To su baš sve duše koje su otišle iz ovoga života pomirene s Bogom i konačno su uključene u puninu Božjega života i blaženstva.

Na blagdan Svih svetih čitamo evanđelje o blaženstvima. Isus govori o blaženima u perspektivi vjernosti. Govori žalosnima, krotkima, glad-nima i žednima pravednosti, milosrdnima, mirotvorcima, čistima srcem, progonjenima zbog vjere u njega – da je njihovo kraljevstvo nebesko!

Neka to bude i budućnost svakoga od nas!

Iz knjige kardinal Franjo Kuharić, ***„Vjeruješ li ovo?“,***
https://www.glas-koncila.hr

Prvo čitanje: Otk 7,2-4.9-14

Vidjeh, eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda i plemena i puka i jezika!

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga. On povika iza glasa onoj četvorici anđela kojima bî dano nauditi zemlji i moru: „Ne udite ni zemlji ni moru ni drveću dok ne opečatimo sluge Boga našega na čelima!“ I začujem broj opečaćenih -sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih iz svih plemena sinova Izraelovih.

Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. Viču iza glasa:

„Spasenje Bogu našemu
koji sjedi na prijestolju
i Jaganjcu!“

I svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i četiriju bića, padoše pred prijestoljem nice, na svoja lica, i pokloniše se Bogu govoreći:

„Amen! Blagoslov i slava,
i mudrost, i zahvalnica,
i čast i moć i snaga
Bogu našemu
u vijeke vjekova. Amen.“

I jedan me od starješina upita: „Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle dođoše?“ Odgovorih mu: „Gospodine moj, ti to znaš.“ A on će mi: „Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj.“

Riječ Gospodnja

Knjiga Otkrivenja govori o zemaljskoj i nebeskoj zbilji u slikama. U ovom odlomku imamo nekoliko takvih slika. Nakon otvaranja šestog od sedam pečata knjige koja se nalazi u Božjoj ruci, događaju se na zemlji prirodne katastrofe koje trebaju ljude opomenuti na kratkoću vremena i hitnost potrebe za obraćenjem. Odlomak u tome kontekstu odgovara na pitanje tko će opstati u Dan Božjega dolaska da sudi svijetu. To su sluge Božje koji budu otpečaćeni Božjim znakom na čelu. Vidjelac, pisac Knjige Otkrivenja čuje broj opečaćenih. To su najprije sto četrdeset i četiri tisuće iz svih plemena Izraelovih (12x12x1000), a potom veliko mnoštvo iz svih naroda svijeta. Tako je u toj slici predstavljena stupnjevitost plana spasenja u kojem se od partikularizma Izabranog naroda ide prema univerzalizmu neprebrojivog mnoštva. Sto četrdeset i četiri tisuće iz plemena Izraelovih zajedno s tim neprebrojivim mnoštvom iz različitih naroda slika su Crkve kao zajednice spašenih, koja je utemeljena u otajstvu izabranog naroda, ali u sebi uključuje sve ljude koji su „oprali svoje haljine u krvi Janjetovoj“. Stoga je distinkcija između dvije grupe spašenih, to jest Sinova Izraelovih s jedne strane i svih ostalih naroda s druge, samo prividna. Naime, svi spašenici bez razlike stoje pred prijestoljem i Jaganjcem te pjevaju pobjedničku zahvalnu pjesmu.

Otpjevni psalam: Ps 24, 1-6

Ljubim te, Gospodine, kreposti moja!

Gospodnja je zemlja i sve na njoj,
svijet i svi koji na njemu žive.
On ga na morima utemelji
i na rijekama učvrsti.
******

Tko će uzići na Goru Gospodnju,
tko će stajati na svetom mjestu njegovu?
Onaj u koga su ruke nedužne i srce čisto:
duša mu se ne predaje ispraznosti.
******

On blagoslov prima od Gospodina
i nagradu od Boga, Spasitelja svoga.
Takav je naraštaj onih koji traže njega,
koji traže lice Boga Jakovljeva.
******

Služba riječi 289/17

Drugo čitanje: 1Iv 3, 1-3
Vidjet ćemo ga kao što jest.

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Predragi!
Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac:
djeca se Božja zovemo, i jesmo.
A zato nas svijet ne poznaje
što ne poznaje njega.
Ljubljeni, sad smo djeca Božja
i još se ne očitova što ćemo biti.
Znamo:
kad se očituje, bit ćemo njemu slični
jer vidjet ćemo ga kao što jest.
I tko god ima tu nadu u njemu,
čisti se kao što je on čist.

Riječ Gospodnja

Početna rečenica „Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“ premda zvuči kao poziv i poticaj, prije svega je jasno izrečena tvrdnja o odnosu Boga i čovjeka. Bog je uvijek isti i nepromjenjiv, a čovjek se u svom hodu prema njemu naziva njegovim djetetom. Pojam dijete u ovom kontekstu stoga nije samo slikoviti izraz kojim se želi reći kako čovjek potječe od Boga ili da ga Bog ljubi kao svoje dijete. Dijete ovdje označuje i stanje spoznaje Boga. „Sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti“. Drugim riječima, sada Boga spoznajemo kao dijete s veoma ograničenom sposobnošću spoznaje, a „kada se očituje“, to jest kad se pojavi Krist, „bit ćemo njemu slični jer vidjet ćemo ga kao što jest“. Spominjanje sličnosti, a ne istosti, podrazumijeva da ni naša najpunija spoznaja Boga ne zahvaća svu njegovu bit. On uvijek ostaje transcendentan, ali rečenica „vidjet ćemo ga kako jest“ izražena u budućem vremenu svakako znači da će se naša spoznaja Boga u slavi razlikovati od one koju sada imamo u vjeri i nadi. No, tko ima tu nadu, čisti se, a čistoća srca nužnije uvjet za gledanje Božjega lica.

Evanđelje: Mt 5, 1-12a
Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima.

Čitanje svetog Evanđelja po Mateju

U ono vrijeme: Isus, ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu učenici. On progovori i stane ih naučavati:

- Blago siromasima duhom:
njihovo je kraljevstvo nebesko!
Blago ožalošćenima:
oni će se utješiti!
Blago krotkima:
oni će baštiniti zemlju!
Blago gladnima i žednima pravednosti:
oni će se nasititi!
Blago milosrdnima:
oni će zadobiti milosrđe!
Blago čistima srcem:
oni će Boga gledati!
Blago mirotvorcima:
oni će se sinovima Božjim zvati!
Blago progonjenima zbog pravednosti:
njihovo je kraljevstvo nebesko!
Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas!
Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!

Riječ Gospodnja

Isusov govor o blaženstvima sigurno je jedan od najpoznatijih evanđeoskih tekstova. Neki ga čak nazivaju manifestom kršćanske vjere, to jest tekstom koji sadržava ono što je najvažnije za kršćanski život. Govor o blaženstvima u dogmatskom smislu ipak to nije, jer u njemu nedostaju važni sadržaji kršćanske vjere, kao što su prije svega otajstvo Isusove muke, smrti i uskrsnuća.

No, Blaženstva stoje u temelju kršćanske vjere na jedan drugi način. Naime, u Evanđelju po Mateju govorom o blaženstvima započinje Isusov Govor na gori u kojem Isus svojim učenicima i ostalom narodu daje pouke za život, na sličan način kao što je Bog dao Mojsiju zakon na brdu Sinaju.

Isus tako u svojoj besjedi uči svoje učenike kako se trebaju ponašati jedni prema drugima, kako moliti i pošteno živjeti u ljudskom društvu da bi bili svjetlo svijeta i sol zemlje. No, na samom početku želi im jasno iznijeti preduvjete koji su potrebni da uopće prihvate njegovu riječ i reći im kakva ih nagrada za to očekuje. Upravo to čini u Blaženstvima. Da bi njegova riječ pala na plodno tlo, Isus poziva svoje učenike i sve druge slušatelje da se odreknu logike svijeta i prihvate logiku evanđelja. Dok svijet zamišlja kako se životna sreća ostvaruje bogatstvom, vlašću, silom i moći, Isus naviješta put istinske sreće prema kojem su blaženi oni koji su siromašni, ožalošćeni, gladni i žedni, milosrdni i čisti srcem, mirotvorci i progonjeni zbog pravednosti. Takvima Isus obećava konačno ispunjenje njihovih težnji i radost veću od svake patnje i nevolje kroz koju će morati proći.

Blaženstva su, dakle, temelj obraćenja i uvjet za prihvaćanje Isusova naučavanja, pa je razumljivo da se nalaze na početku njegova podužeg Govora na gori, koji pak završava prispodobom o kući sagrađenoj na stijeni - to su oni koji čuju i vrše njegovu riječ - i kući sagrađenoj na pijesku, a to su oni koji njegovu riječ čuju, ali je ne vrše. Tako Isusovi slušatelji i na početku i na kraju njegova Govora na gori imaju nenasilnu ali jasnu poruku o tome kako ga i zašto trebaju slušati.

Komentari čitanja: Služba riječi 265/11

Blago vama!

Jednom davno na televiziji razgovor s djecom. Pitanje: što je za tebe sreća? Jedan malac, gradsko dijete, veli da je on sretan kad ga tata i mama povedu u zoološki vrt da vidi vuka i medvjeda. Drugo dijete, negdje iz bosanskih brda, đak-pješak, naprotiv, veli. „Ja sam sretan kad idem u školu pa ne sretnem vuka ili medvjeda.“

Što je sreća, što li blaženstvo? Za nekoga će biti blaženstvo prepun disco-klub s mnoštvom svjetala u boji i bučnom glazbom. Za drugoga će to biti proplanak u brdima, zelena livada gdje se samo čuje pjev ptica. Za nekog je blaženstvo putovati i putovati, a za drugoga živjeti u miru svoje kućice – svoje slobodice. Sto ljudi – sto ćudi, reći ćete. Točno. Međutim, ovo što Isus danas naziva blaženstvima ipak zvuči pretjerano.

Isus veli: „Blago siromasima duhom…, blago progonjenima…, blago gladnima i žednima pravednosti…“ Misli li Isus stvarno da je blaženstvo u gladi i žeđi u siromaštvu i u progonstvu, u trpljenju i oskudici? Ponetko je to u povijesti upravo tako shvatio: bilo je pojedinaca i skupina koji su se upravo natjecali u trapljenjima i „preziranju“ ovoga svijeta, uvjereni da tako savršeno nasljeduju Krista patnika. To su oni neveseli, vazdasmrknuti, bez trunke radosti u srcu i osmijeha na usnama. Neće biti da je to Isus baš tako zamišljao. Prisjetimo se: Isus je odlazio na gozbe, čak i kod grešnika. Bio je gost na svadbi, toliko se „normalno“ ponašao da su mu zlobnivci dobacivali: „Gle izjelice i pijanice“. Nadalje, odlazio je on odmoriti se u kuću Lazarovih sestara Marte i Marije. Farizeju Šimunu je bio prigovorio zašto mu nije iskazao uobičajenu počast, tj. nije mu oprao noge niti pomazao glavu. Konačno, u najstrašnijem trenutku svoga života nije li Isus rekao: „Oče, ako je moguće…“

Očito, trpljenje nije samo sebi svrhom, ono po sebi uopće nije bitno. Bitno je nešto drugo. To je ljubav prema Bogu i bližnjemu. I onda iz te ljubavi, ako treba, ja ću trpjeti. Podnosit ću i progonstvo. Služeći Bogu i bližnjemu bit ću spreman podnositi i pogrde i nerazumijevanja. Baš kao što je i Isus bio rekao: „Oče, ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša…, ali ne kako hoću ja, nego kako hoćeš ti.“

Vasilij Kandinski,, ***Svi sveti*** (detalj) https://www.posterlounge.de

Isus veli: „Blago siromasima duhom…, blago progonjenima…, blago gladnima i žednima pravednosti…“ Jednostavna je to nauka: Ako ljubim, ako sam predan služenju Bogu i ljudima, ni patnja ne može uzeti moga blaženstva. Ja sam blažen, spokojan, smiren i pun pouzdanja unatoč svim nedaćama, jer moje trpljenje ima smisla. Što se mene tiče, radije bih da me ljudi i prihvate i razumiju. Ali ako Gospodin dopušta patnje i progonstvo, „Gospod dao, Gospod oduzeo, blagoslovljeno ime Gospodnje!“

I doista! Pogledajmo svece. Svi su oni bili puni radosne nade, puni života i nutarnje snage. Bez prenemaganja su prihvaćali i muke i nevolje i opraštali svojim progoniteljima. „Za malo muke zadobili su dobra velika,“ veli Knjiga Mudrosti. Eto, danas slavimo te ljude. Silno mnoštvo svetih. Poznatih i još više nepoznatih. Onih koji su živjeli od ove Božje riječi i sada žive s njom. Oni su nam uzor i putokaz. Dao Bog da se s njima i nađemo.

prof. dr.sc. Zvonko Pažin
https://www.vjeraidjela.com/

Formula svetosti

Došao jedan učenik učitelju i rekao mu da je spreman za svetost jer je tako svoje tijelo trapio da je uspio spavati na zemlji, jesti travu i bičevati se tri puta dnevno.

- Magarac također spava na zemlji, jede travu i bičuju ga neprestano pa nitko ne ide za tim da ga proglasi svetim?

Gdje ti je ljubav?” – odgovori učitelj.

https://vjeronaucni-portal.com/

Svečanost Božje žetve

Razgranato stablo blaženstva rađa plodove svetosti. Korijen i stup toga stabla je Isus Krist, a grane su svi koji su prihvatili Isusa kao uzor blaženstva i svetosti: „Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca“, piše sv. Matej te: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas!“ zapisa sv. Ivan. Veliko mnoštvo svetih u nebu, odjevenih u bijele haljine, prođe „križni put“ sa svojim učiteljem Isusom Kristom. Slavlje svetosti blagdan je svih blaženih u nebu. To je slavlje plodova Božje ljubavi u Božjim prijateljima. Dobro je pobijedilo zlo. Ljubav je nadvladala mržnju. U Rimu se slavi od 6. stoljeća. Današnji je blagdan bio izvorna obljetnica posvećenja Panteona u Rimu u kršćansku crkvu sv. Marije od Mučenika, koju je 609. posvetio papa Bonifacije IV. i onamo dao prenijeti kosti mnogih mučenika. Sve do osmoga stoljeća slavili su kršćani taj blagdan u nedjelju nakon Duhova, a to je ostalo kod istočnih kršćana i danas.

Svet kršćanin slobodno je prihvaćao plodove uskrsnuloga Krista i djelovanje Duha Svetoga. U osmom stoljeću papa Grgur III. premjestio je taj blagdan na prvi studenoga, kad su Kelti imali Novu godinu. Završava ljetno vrijeme i vrijeme ploda. Započinje vrijeme mraza, umiranja i vlasti mračnih sila. Kelti su vjerovali da se duše pokojnih pojavljuju toga dana za zemlji. Druidi su častili kneza smrti „Samhaina“ (Saween) i prinosili mu žrtve. Kršćani su htjeli donijeti evanđeoske poglede u taj poganski svijet shvaćanja. Zato je papa Grgur IV. 835. godine uveo zapovjedni blagdan Svih svetih za cijelu Crkvu u kojem imamo svečanost života, a ne izmišljeni svijet duhova i vještica.

Život je dar svetosti, onoga koji je jedini svet u potpunom smislu, a to je svemogući Bog. Može se reći da život nije nešto, nego „netko“, a to je svaki čovjek kao osoba. Čovjeku je život darovan od Boga. Bog je ta vrhunska svetost iz koje proizlazi svako dobro. Zato se čovjek divi Bogu klanjajući mu se. Na tom pravcu moguće je razumjeti Knjigu Otkrivenja, koja donosi izvještaj da golemo mnoštvo daje slavu i čast Bogu. Otkrivenje sv. Ivana govori o 144 000 opečaćenih. To je biblijski broj sastavljen od 12 puta 12 puta 1000. Znači da je to broj koji se ne može izbrojiti. To je golemo mnoštvo pred Božjim prijestoljem. Svi oni slave Boga. Učiteljstvo Crkve piše u „Svjetlu naroda“: „Gospodin Isus, božanski

Jon Nava, Svi Sveti, Sjeverni tapiserijski niz u Katedrali Gospe od Anđela
https://angelusnews.com

Učitelj i uzor svake savršenosti, svima je i pojedinim svojim učenicima kojega god položaja propovijedao svetost života, kojoj je On sam i početak i usavršitelj: 'Budite dakle savršeni kako je savršen vaš nebeski Otac.' Svima je poslao Duha Svetoga da ih iznutra potiče da Boga ljube svim srcem, svom dušom, svom pameću i svom snagom svojom, i da se međusobno ljube kako je Krist ljubio njih." A Krist je ljubio sve i sebe predao za sve ljude. Vjernici čine jednu Kristovu zajednicu – Crkvu. Ona je zbor svetih jer ima zajedništvo u svetim stvarima, kao što su zajednička vjera u uskrsnuloga Krista, zajedništvo sakramenata, zajedništvo karizma i djela ljubavi. Ima i zajedništvo među svim osobama koje pripadaju Kristu. Zato je to blagdan slavlja svetosti i poziva svima nama.

Poziv svim ljudima: umrlima, živima i blaženima u nebu. Svi su pozvani u vječni život. U vjerovanju Crkve ispovijeda se: „Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih." To „općinstvo svetih" označava tri stanja svete Crkve Kristove. „Općinstvo svetih" je trostruko: trpeći ljudi na zemlji, pokojni za koje se na zemlji ne zna dokle su stigli i proslavljeni u nebu. Svi su potrebiti Božjega smilovanja. U molitvi ljudi pomažu svojim pokojnima, pokojni mogu pomoći ljudima na zemlji, a sveti pomažu svima. Ali svi slave jednoga svemogućega Boga. Svi čine to zajedništvo svetih. Svjedoče vjeru, ufanje i ljubav. Po tim krjepostima vjere, ufanja i ljubavi ljudi postaju sretni ili blaženi. Osam sretnih ili blaženih ostvareni su životi po Božjoj dobroti i milosti. Prva četiri blaženstva: siromasi duhom, ožalošćeni, krotki i gladni i žedni govore u materijalnom vidu, a duhovna je crta u prednosti u odnosu prema Bogu. Okrenuli su materijalno siromaštvo u duhovnu korist. Druga četiri blaženstva: milosrdni, čista srca, mirotvorci i progonjeni smjeraju na ljudsku nutrinu, na srce. To ljudsko srce treba biti puno Božjega duha. Tad će postati sretno i blaženo. Isusovih je osam blaženstava poziv: dopustiti Duhu Božjemu da djeluje u životu. Sveti Pavao piše Kološanima: „Obucite se, dakle, budući da ste izabranici Božji, sveti i ljubljeni, u milosrdnu srdačnost, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost." Svet čovjek prepušta se potpuno Bogu. I tad osjeća sreću i smisao svoga života. Bit će u toj svečanosti žetve plodova Božje svetosti i ljubavi, bit će sa svim svetima.

Ante Pranjić-Pilipović, https://www.glas-koncila.hr

Aksiološko i pogansko kršćanstvo

Oko proslave svetkovine Svih svetih svake godine se veže pseudoreligiozni događaj kolokvijalno nazvan *Halloween* (kod nas poznat kao *Noć vještica*) koji se predstavlja kao određeni oblik karnevala i zabave. Kanadski filozof **Charles Taylor** u svom monumentalnom djelu *Sekularno doba* opisuje srednjovjekovne karnevale kao trenutke kada se red stvari i uređenost svijeta izokreće naopako u jednom simboličnom smislu kroz karneval i nošenje maski. Karneval je događaj kada je dopušteno da se sve norme i pravila izokrenu pa se smije recimo humoristično predstavljati ono što je u redovitom redu stvari zabranjeno izvrtati ruglu jer je sveto. Tako se moglo nekog biskupa, pa čak i papu tijekom dana karnevala ismijavati. Karneval je bio potreban kao jedna vrsta prekida s redom stvari kako bi se više cijenilo sam red i uređenost svijeta, svemira i čovjekovog života, djelovanja i ponašanja. Taylor će reći kako su karnevali bili iznimka, simbolička gesta u kojem kaos zauzima temeljni položaj i mijenja odnos i red među stvarima, kao i odnos čovjeka i Boga.

Unatoč karnevalima ljudi su vjerovali u red i uređenost svemira i svijeta i vjerovali kako sav taj red ovisi o Stvoritelju, odnosno Bogu koji dopušta čovjeku da povremeno izokrene red stvari u jednom simboličnom činu kao što je to bio karneval. Uvjerenje kako je svijet i svemir zajedno s čovjekom stavljen u određeni red i uređenost Taylor će posuđujući taj izraz od **Karla Jaspersa** nazvati *aksiološkim dobom*. *Aksiološko doba* je kršćanski kontekst i kultura unutar kojih jedno društvo sebe razumijeva kao uređeno društvo koje je odgovorno pred Stvoriteljem, pred Bogom. Stoga možemo govoriti o *aksiološkom kršćanstvu* kao kulturnom kontekstu u kojem se svijet, stvarnost i čovjek promatraju u odnosu prema Bogu kao onome koji, kao racionalni Stvoritelj, stoji u temelju reda i uređenosti svemira i stvarnosti. U današnje vrijeme stvari stoje malo drugačije u odnosu na opise koje donosi Taylor u svom djelu i danas više nema *aksiološkog kršćanstva* kao kulturnog konteksta u kojemu Bog ima ulogu ureditelja stvarnosti i čovjekova djelovanja, nego imamo nešto što možemo nazvati *poganskim kršćanstvom*.

Riječ *poganski* obično ima negativno značenje kao nešto što je protukršćansko, protuvjersko, protukatoličko. Ovdje riječ *pogansko* ima pozitivno značenje kao riječ koja opisuje kako se nespojive stvari mogu različitim pristupima i tumačenjima spojiti u, na prvi pogled, jednu te istu stvar zahvaljujući neznanju i nedostatku

https://www.katolickenoviny.sk/

samosvijesti. *Pogansko kršćanstvo* stoga nije u ovom kontekstu nešto što je nasuprot *aksiološkom kršćanstvu*, nego parazit koji se hrani na *aksiološkom kršćanstvu*, istodobno odbacujući njegove temeljne pretpostavke o Bogu kao ureditelju stvarnosti. Kao primjer parazitskog odnosa *poganskog kršćanstva prema aksiološkom*, poslužit ćemo se odnosom onoga što se naziva Halloween prema svetkovini Svih svetih.

Svetkovina Svih svetih nije praznik niti slobodan dan. Svetkovina Svih svetih je tvrdnja *aksiološkog kršćanstva* kako u svijetu koji je Bog uredio prema svojim zakonima treba kršćanski vjerovati i nadati se kako postoji vječna nagrada i vječni život za život koji je čovjek živio prema odredbama uređenog svijeta od strane Boga. Uređenost svijeta ovdje znači da određena moralna djelovanja i čini i ponašanja zaslužuju Božju pohvalu i nagradu, odnosno ona moralna djelovanja koja se nazivaju grijesima zaslužuju osudu i kaznu. Na svetkovinu Svih svetih *aksiološko kršćanstvo* podsjeća čovjeka da je svijet uređen prema određenim pravilima koje je Bog imao na umu i da ljudi koji žive prema tim pravilima egzistiraju i nakon smrti u vječnosti s Bogom i da se tome treba kršćanski nadati i vjerovati. Karakteristika svetkovine Svih svetih jest da se ona može ispravno razumjeti samo tamo gdje postoji *aksiološko kršćanstvo* odnosno gdje postoji kršćanski pogled na svijet. Drugim riječima, u izrazito kršćanskom kontekstu i kulturi svetkovina Svih svetih je razumljiva sama po sebi i ne treba dodatnih objašnjenja. Međutim, činjenica da ima i kršćana koji ne znaju što se slavi na svetkovinu Svih svetih pokazuje da i ne živimo više u doba *aksiološkog kršćanstva*, odnosno unutar jednog kršćanskog konteksta i kršćanske kulture s Bogom kao urediteljem reda stvarnosti.

S druge strane, karneval Halloween u velikoj mjeri crpi i parazitira na *aksiološkom kršćanstvu*, ali je potpuno izvan kršćanskog konteksta i kulture, odnosno tipični „slavitelj“ Halloweena ne smatra da živimo u *aksiološkom kršćanstvu*, gdje je svijet uređen prema redu koji je Bog stvorio, nego radije da živimo u svijetu koji ne treba nikakve posebne zakone, uređenost i red. Prosječni „konzument“ Halloweena je oblik poganina koji nije nužno protukršćanski i protuvjerski usmjeren, nego je poganin koji više ne razumije što je aksiološko *kršćanstvo,* odnosno ne zna da je postojalo nešto što se zove kršćanski kontekst i kultura u kojima je nastala svetkovina Svih svetih. *Pogansko kršćanstvo* danas je stav neznanja prema postojanju *aksiološkog kršćanstva*, odnosno kršćanskog konteksta i kulture. Poganskom kršćaninu nedostaje samosvijest da svetkovina Svih svetih ima sadržaj i značenje samo unutar *aksiošloškog kršćanstva* i nikako izvan

https://www.dansnoscoeurs.fr/

njega. Karneval Haloween nije ništa drugo nego oblik neznanja o povijesti i razvoju kršćanske kulture i konteksta i zato „slavitelj“ Halloweena smatra da nema nikakvih poteškoća da u isto vrijeme bude „aksiološki“ kršćanin koji slavi svetkovinu Svih svetih danju na misi, a navečer se „uređuje“ kako bi „slavio“ Halloween kao „poganski“ kršćanin.

S druge strane, *aksiološko kršćanstvo* je svijest i samosvijest kršćanina pojedinca kako kršćanske svetkovine imaju sadržaj i značenje samo unutar *aksiološkog kršćanstva*, odnosno kršćanskog kulturnog konteksta gdje je u središtu shvaćanje kako postoji red i uređenost stvarnosti u čijem temelju se nalazi Bog. Kršćanin koji istovremeno slavi svetkovinu Svih svetih i „šminka“ se za „noćni“ Halloween karneval kršćanin je koji živi u neznanju i gubitku povijesnog pamćenja o tome što je kršćanska kultura i kontekst i koje mjesto kršćanske svetkovine i blagdani imaju unutar te kulture. Svetkovine kao što je svetkovina Svih svetih u aksiološkom *kršćanstvu* pronalaze svoj izvorni sadržaj i značenje jer je riječ o kršćanstvu koje još uvijek razumije i zna koje mjesto ova svetkovina ima u svijetu koji je Bog uredio. Svetkovina Svih svetih u *poganskom kršćanstvu* nema niti sadržaja niti značenja, jer pogansko kršćanstvo nema kršćanskog konteksta i kulture da bi ovu svetkovinu razumjelo na ispravan način. Stoga radije pribjegava parazitskom izmišljanju vlastitih „svetkovina“, uvjereno da je karneval Halloween istovjetno svetkovini Svih svetih ili Spomenu svih vjernih i mrtvih - Dušnom danu. A to je posljedica neznanja i gubitka samosvijesti da smo nekada živjeli u *aksiološkom kršćanstvu*, kršćanskoj kulturi i kontekstu.

Da bismo razumjeli da više ne živimo u takvom dobu, dobu *aksiološkog kršćanstva*, potrebna je samosvijest i znanje o mjestu svetkovine Svih svetih u kršćanskoj kulturi i kršćanskoj tradiciji i na koji način je ta svetkovina danas zloupotrijebljena od strane poganskog kršćanstva. „Aksiološki“ kršćanin ne „slavi“ Halloween zbog samosvijeti i znanja o tome što je *aksiološko kršćanstvo*, kršćanska kultura i kontekst i koje mjesto u njoj zauzima svetkovina Svih svetih. „Poganski“ kršćanin koji „slavi“ Halloween, ističući kako je to sasvim u redu, jer nema neke razlike od Svih svetih i Dušnog dana, neznalica je i netko tko nema više samosvijest o tome što je *aksiološko kršćanstvo*, odnosno u pitanju je netko bez svijesti i samosvijesti o kršćanskoj kulturi i kontekstu ili netko tko više i ne vjeruje da postoji uređenost svijeta i stvarnosti u čijem je temelju Stvoritelj tog reda.

vlč. doc. dr. Oliver Jurišić, https://www.vjeraidjela.com

Mali vjeronaučni leksikon

Sinoda

Sinoda ((grč. σύνοδος: sabor, vijeće, skupština), u kršćanstvu, u širem smislu, svaki crkveni sabor (koncil); u užem smislu, samo mjesni ili pokrajinski crkveni sabor (pokrajinski koncil).

U povijesti Crkve prve mjesne sinode zasjedale su već u II. st. i na njima su se okupljali biskupi i svećenici radi rješavanja dogmatskih, moralnih ili disciplinskih pitanja.

Sredinom III. st. mjesne sinode prerasle su u pokrajinske. Poznate sinode bile su održane u Arlesu (314), Aleksandriji (318), Sardici (342–343), Rimu (382), Kartagi (418), Orangeu (529), Toledu (633) i Sutriju (1046).

Iz hrvatske crkvene povijesti poznate su dvije splitske sinode (925. i 928).

U Katoličkoj crkvi utemeljena je Biskupska sinoda (1965), reprezentativni i savjetodavni organ te crkve.

U pravoslavlju sinoda ima posebno značenje (sinod).

U protestantizmu je sastav i djelokrug sinode veoma različit. Sastavljena je od duhovnih i svjetovnih predstavnika, a može biti mjesna, okružna, pokrajinska i zemaljska (generalna).

Sinopsa

Sinopsa (grčki: συνοψις - sagledavanje, pregled) u biblijskoj znanosti, stavljanje biblijskih tekstova u stupce jedne pored drugih, u preglednim, uporednim stupcima iz kojih se uočavaju sličnosti i razlike.

Sinoptička evanđelja (prema grč. συνοπτικός: koji ima sveobuhvatan pogled), naziv za prva tri evanđelja: Evanđelje po Mateju, Evanđelje po Marku i Evanđelje po Luki, koja pokazuju mnoge podudarnosti u prikazivanju i opisivanju pojedinih događaja, razlikujući se u tome od Ivanova evanđelja. Te se sličnosti triju sinoptičkih evanđelja tumače tzv. teorijom dvaju izvora od kojih bi prvi bio izravni predložak Evanđelju po Marku (Prvotni Marko, nastao oko 70), a drugi tzv. izvor Q, koji je sadržavao riječi Isusove.

Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. - 2026., https://enciklopedija.hrr
Opći religijski leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002.,

Franjo Asiški
Franjino propovijedanje

Ono što je Franjo svjedočio svojim životom i tražio svojim propovijedanjem, bilo je ponajprije unutarnje obraćenje, istinski kršćanski život u Kristu i za Krista

Čitajući Franjevačke izvore i razne druge izvještaje iz toga doba, moguće je razumjeti način kako je Franjo Asiški propovijedao i zamisliti njegov način obraćanja ljudima koji su ga željeli slušati. Zanimljivo je primijetiti da u to vrijeme propovijedanje nije bilo samo u crkvama za vrijeme liturgijskih čina nego su se pojavili putujući propovjednici koji su propovijedali otvoreno na trgovima i ulicama i koje su tako slušali svi slojevi društva, pa i oni najniži. Iako je sebe volio nazivati simplex et idiota et illiteratus (lat. jednostavan i neuk i neobrazovan), Franjo je osjetio da može iskoristiti ovu priliku.

Započeo je svoje putujuće propovijedanje tek nakon povratka iz Rima 1208. godine gdje se susreo s papom Inocentom III. koji je njemu i prvoj braći odobrio novi način života. Od braće je tražio da se propovijeda radosno jer je, kako je govorio, ono što se propovijeda radosna Ljubav, odnosno evanđelje. Njegovo propovijedanje bilo je na narodnom jeziku, jeziku puku razumljivom. Jednostavnim, skromnim, izravnim riječima i ponajviše svjedočanstvom vlastitoga primjera na uvjerljiv način pozivao je na pomirenje i pokoru. Rečenice su bile jednostavne, sastavljene uglavnom od niza novozavjetnih, većinom evanđeoskih citata doslovnih ili neznatno izmijenjenih.

Ne smije se zanemariti da su u srednjem vijeku riječi imale golemu težinu među ljudima, te su utjecale na njihovu savjest na način koji je danas teško zamisliv. To je i zato što je stoljećima prevladavalo vrijeme slušanja više nego čitanja, koje je bilo rezervirano samo za rijetke, iz viših plemićkih ili crkvenih krugova. Franjo je u svom govoru i u svom primjeru kršćanina vjeran čovjek Crkve. Njegovo evanđeosko propovijedanje nikada nije bilo suprotstavljeno nauku Crkve. Nije se protivio kleru, nikada nije kritizirao njihovo ponašanje.

Franjine propovijedi bile su kratke, jako poticajne, usmjerene na savjest i srce ljudi. Više su bile emotivne nego doktrinarne, sastavljene od jednostavnoga govora i, prije svega moralne. Poticao je na prihvaćanje stanja siromaštva, isključenosti i patnje. To su stanja koja je trebalo prihvatiti s poniznošću i religioznim žarom iz ljubavi prema Gospodinu, kako bi se ojačao put približavanja nebeskom blaženstvu. Zato je na poseban način volio boraviti među siromašnima i približiti se njihovoj patnji. Želi da takvi budu njemu bližnji jer u njima vidi lice Krista. No nije imao namjeru uzdići ih iz njihova društvenoga položaja, nego im donijeti utjehu riječi i života Krista, koji je došao na svijet da na križu umre za spasenje ljudi.

U njegovu propovijedanju tema mira zauzima vrlo važno mjesto. Reakcija je to i na neprestane gradske sukobe i bitke u kojima je i sam sudjelovao prije nego što je napustio svjetovni život. Nije slučajno da je pozdrav koji je upućivao onima koje je susretao bio jednostavno: „Gospodin ti dao mir", kako mu je sam Gospodin objavio kako kaže u Oporuci. Imati mir znači biti u miru, u spokojstvu, u prihvaćanju sebe i drugih, u stavu poniznoga slušanja, i tako živjeti prema svetom evanđelju na putu prema Gospodinu. Franjo je smatrao da je od Boga primio objavu novoga načina pozdravljanja: pozdrava koji je nada, nakana i želja za Božjim mirom, koji je radost i dobro. Zanimljivo je da je još od sredine 16. stoljeća pa do danas franjevački pozdrav zapravo Mir i dobro, zaboravljajući pravi Franjin pozdrav objavljen mu od Gospodina.

Način je Franjina propovijedanja bio neobičan i privlačan. Dok je govorio i propovijedao, Franjo je riječ pratio pokretima ruku, skakanjem, izrazima lica, povezujući izgovorenu riječ s govorom vlastitoga tijela, osobito ruku. Nepismeni, neuki, siromašni seljaci i narod odmah su ga razumjeli jer im je govorio izravno, s nježnošću, razumijevajući i dijeleći njihovu patnju. No prije svega, Franjo je propovijedao ono u što je sam doista vjerovao. Kod njega ne postoji raskorak između riječi i života. Kod Franje se vjera, kao bezuvjetno pouzdanje u Gospodina, i način života kao svjedočanstvo kršćanske poniznosti potpuno podudaraju, pokazujući tako autentičnost njegova propovijedanja, koje je bilo uvjerljivo i istinsko. I prije svega stvarno, nikada apstraktno, pobožno, ali ne i sladunjavo, upućeno svima, ali osobito posljednjima, siromašnima, isključenima, a ne samo bogatima, imućnima i obrazovanima.

Ono što je Franjo svjedočio svojim životom i tražio svojim propovijedanjem, bilo je ponajprije unutarnje obraćenje, istinski kršćanski život u Kristu i za Krista, koji treba sazrijevati prije svega u poniznosti i strpljenju ne očekujući nikada ništa zauzvrat. I cijeloga je života bio živi primjer koji govori bez riječi.

fra Danijel Nikolić, *https://www.svjetlorijeci.ba*

NAŠI POKOJNI

BOŽIDAR KOŠIR,
PU međimurska, Vukovar, 1.studenoga1991.

DAMIR LEHKEC,
PU međimurska, Vukovar, 1.studenoga1991.

MATIJA REBROVIĆ,
PU karlovačka, u službi, Ogulin, 1. studenoga 1993.

MARKO KRIZMANIĆ,
MUP, Saborsko, 2. studenoga 1991.

JOSO MATOVINA,
PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.

PETAR MATOVINA,
PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.

MARIJAN VUČIĆ,
PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2. studenoga 1991.

DRAGUTIN FRIŠČIĆ,
PU međimurska, Vukovar,2.studenoga1991.

ALEN KRIZMANIĆ,
PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2.studenoga1991.

MARIJAN MATIŠIĆ,
PU varaždinska, Pag, 3. studenoga 1991.

SLOBODAN VUKIĆ,
PU zagrebačka, , 3.studenoga1992.

RANKO BILOKAPIĆ,
PU požeško - slavonska, Trenkovo, u bazi SJP, 3. studenoga 1993.

ŽELJKO PRŠLJA,
PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. studenoga 1991.

DAMI ANDREIĆ,
PU vukovarsko - srijemska, Cerić, 5. studenoga 1991.

ZDRAVKO LEŠKOVIĆ,
PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

ŽELJKO LJILJANIĆ,
PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

IVICA PLAŽANIN,
PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

ZVONKO ČUBELIĆ,
PU virovitičko - podravska, Ivanbrijeg, 6. studenoga 1991.

JOSIP KANIŽAJ,
PU varaždinska, Borovo Naselje, 6. studenoga 1991.

MARIJAN VUČINIĆ,
PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 6. studenoga 1991.

DARKO KOVAČEVIĆ,
PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

JOSIP JURENAC,
PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

VINKO SALAJ,
PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

IVAN ŠKEC,
PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

SLAVKO VIDAKOVIĆ,
PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU!

Nebo

Živio jednom jedan mali sveti čovjek. Cijeloga je života sretno i zadovoljno živio. Jednoga dana, dok je u samostanskoj kuhinji prao sude, dođe mu anđeo i reče:

- Šalje me Gospodin Bog da ti kažem kako se ispunilo tvoje vrijeme. Red je da pođeš k njemu.

- Oh, zahvaljujem Gospodinu Bogu što se i mene sjetio - odgovori mali sveti čovjek - *ali, kao što vidiš, nisam završio s poslom. Ne mogu tek tako ostaviti braću. Pričekaj malko, pa ću biti spreman.*

Anđeo kimnu glavom, na svoj anđeoski način, te reče:

- Vidjet ću što mogu učiniti. - I nesta.

Sveti mali čovjek završio je poslove u kuhinji, pobožno legao na počinak očekujući kako će se anđeo svakako vratiti.

- Mnoga moja braća preminula su u snu; tako će biti i sa mnom - mislio je u sebi. Mislio i zaspao.

Prošlo je nešto vremena i mali sveti čovjek našao se u vrtu. Plijevio je i zalijevao povrće i cvijeće. Kad, eto anđela!

- Opet si me našao nespremna - reče anđelu mali sveti čovjek. - Pričekaj *malo, dok ne oplijevim i zalijem ovo cvijeće i povrće. Što će reći braća, ako ne završim svoj posao?*

Anđeo se nasmije, na svoj anđeoski način, i odletje na nebo.

Mali je sveti čovjek opet radio ovo i ono u samostanu. Jednoga dana poslaše ga braća u bolnicu k jednom bolesniku. Dok je močio usne čovjeku koga je tresla vrućica, eto anđela uza nj. Mali sveti čovjek okruži pogledom po bolesnicima, zatim uprije pogled u anđela... Ovaj je razumio i šutke odletio na nebo.

Kad se iste večeri vratio u samostan i legao na tvrdi ležaj, mali sveti čovjek osjeti se veoma starim i nemoćnim.

- O Gospodine Bože, kad bi mi sada poslao onoga anđela, dobro bi mi došao! - reče umorno.

Tek što je to izustio, eto k njemu anđela!

- Kad bi me sada poveo na onaj svijet - zamoli mali sveti čovjek anđela - *sada, kad sam na izmaku snaga i potpuno spreman!*

Anđeo mu se samo nasmiješi, na svoj anđeoski način, i reče:

- Mali sveti čovječe, a što misliš gdje si cijelo ovo vrijeme bio!?

Albert Schweitzer